శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

మహర్షి వేదవ్యాసప్రణీతం శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

॥ దశమస్కంధే తృతీయోఽధ్యాయః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

॥ దశమస్కంధే తృతీయోఽధ్యాయః ॥

శ్రీశుక ఉవాచ
అథ సర్వగుణోపేతః కాలః పరమశోభనః।
యర్హ్యేవాజనజన్మర్క్షం శాంతర్క్షగ్రహతారకం ॥ **1** ॥

దిశః ప్రసేదుర్గగనం నిర్మలోడుగణోదయం।
మహీ మంగలభూయిష్ఠపురగ్రామవ్రజాకరా ॥ **2** ॥

నద్యః ప్రసన్నసలిలా హ్రదా జలరుహశ్రియః।
ద్విజాలికులసన్నాదస్తబకా వనరాజయః ॥ **3** ॥

వవౌ వాయుః సుఖస్పర్శః పుణ్యగంధవహః శుచిః।
అగ్నయశ్చ ద్విజాతీనాం శాంతాస్తత్ర సమింధత ॥ **4** ॥

మనాంస్యాసన్ ప్రసన్నాని సాధూనామసురద్రుహాం।
జాయమానేఽజనే తస్మిన్ నేదుర్దుందుభయో దివి ॥ **5** ॥

జగుః కిన్నరగంధర్వాస్తుష్టువుః సిద్ధచారణాః।
విద్యాధర్యశ్చ ననృతురప్సరోభిః సమం తదా ॥ **6** ॥

ముముచుర్మునయో దేవాః సుమనాంసి ముదాన్వితాః।
మందం మందం జలధరా జగర్జురనుసాగరం ॥ **7** ॥

నిశీథే తమ ఉద్భూతే జాయమానే జనార్దనే ।
దేవక్యాం దేవరూపిణ్యాం విష్ణుః సర్వగుహాశయః ।
ఆవిరాసీద్ యథా ప్రాచ్యాం దిశీందురివ పుష్కలః ॥ **8** ॥

తమద్భుతం బాలకమంబుజేక్షణం
చతుర్భుజం శంఖగదార్యుదాయుధం ।
శ్రీవత్సలక్ష్మం గలశోభికౌస్తుభం
పీతాంబరం సాంద్రపయోదసౌభగం ॥ **9** ॥

మహార్హవైదూర్యకిరీటకుండల -
త్విషా పరిష్వక్తసహస్రకుంతలం ।
ఉద్దామకాంచ్యంగదకంకణాదిభి -
ర్విరోచమానం వసుదేవ ఐక్షత ॥ **10** ॥

స విస్మయోత్ఫుల్లవిలోచనో హరిం
సుతం విలోక్యానకదుందుభిస్తదా ।
కృష్ణావతారోత్సవసంభ్రమోఽస్పృశ -
న్ముదా ద్విజేభ్యోఽయుతమాప్లుతో గవాం ॥ **11** ॥

అథైనమస్తౌదవధార్య పూరుషం
పరం నతాంగః కృతధీః కృతాంజలిః ।
స్వరోచిషా భారత సూతికాగృహం
విరోచయంతం గతభీః ప్రభావవిత్ ॥ **12** ॥

వసుదేవ ఉవాచ
విదితోఽసి భవాన్ సాక్షాత్ పురుషః ప్రకృతేః పరః ।
కేవలానుభవానందస్వరూపః సర్వబుద్ధిదృక్ ॥ **13** ॥

స ఏవ స్వప్రకృత్యేదం సృష్ట్వాగ్రే త్రిగుణాత్మకం ।
తదను త్వం హ్యప్రవిష్టః ప్రవిష్ట ఇవ భావ్యసే ॥ **14** ॥

యథేమేఽవికృతా భావాస్తథా తే వికృతైః సహ।
నానావీర్యాః పృథగ్భూతా విరాజం జనయంతి హి ॥ **15** ॥

సన్నిపత్య సముత్పాద్య దృశ్యంతేఽనుగతా ఇవ।
ప్రాగేవ విద్యమానత్వాన్న తేషామిహ సంభవః ॥ **16** ॥

ఏవం భవాన్ బుద్ధ్యనుమేయలక్షణై -
ర్గ్రాహ్యైర్గుణైః సన్నపి తద్గుణాగ్రహః।
అనావృతత్వాద్ బహిరంతరం న తే
సర్వస్య సర్వాత్మన ఆత్మవస్తునః ॥ **17** ॥

య ఆత్మనో దృశ్యగుణేషు సన్నితి
వ్యవస్యతే స్వవ్యతిరేకతోఽబుధః।
వినానువాదం న చ తన్మనీషితం
సమ్యగ్ యతస్త్యక్తముపాదదత్ పుమాన్ ॥ **18** ॥

త్వత్తోఽస్య జన్మస్థితిసంయమాన్ విభో
వదంత్యనీహాదగుణాదవిక్రియాత్।
త్వయీశ్వరే బ్రహ్మణి నో విరుధ్యతే
త్వదాశ్రయత్వాదుపచర్యతే గుణైః ॥ **19** ॥

స త్వం త్రిలోకస్థితయే స్వమాయయా
బిభర్షి శుక్లం ఖలు వర్ణమాత్మనః।
సర్గాయ రక్తం రజసోపబృంహితం
కృష్ణం చ వర్ణం తమసా జనాత్యయే ॥ **20** ॥

త్వమస్య లోకస్య విభో రిరక్షిషు -
ర్గృహేఽవతీర్ణోఽసి మమాఖిలేశ్వర।
రాజన్యసంజ్ఞాసురకోటియూథపై -
ర్నిర్వ్యూహ్యమానా నిహనిష్యసే చమూః ॥ **21** ॥

అయం త్వసభ్యస్తవ జన్మ నౌ గృహే
శ్రుత్వాగ్రజాంస్తే న్యవధీత్ సురేశ్వర।
స తేఽవతారం పురుషైః సమర్పితం
శ్రుత్వాధునైవాభిసరత్యుదాయుధః ॥ **22** ॥

శ్రీశుక ఉవాచ
అథైనమాత్మజం వీక్ష్య మహాపురుషలక్షణం।
దేవకీ తముపాధావత్ కంసాద్ భీతా శుచిస్మితా ॥ **23** ॥

దేవక్యువాచ
రూపం యత్ తత్ ప్రాహురవ్యక్తమాద్యం
బ్రహ్మ జ్యోతిర్నిర్గుణం నిర్వికారం।
సత్తామాత్రం నిర్విశేషం నిరీహం
స త్వం సాక్షాద్ విష్ణురధ్యాత్మదీపః ॥ **24** ॥

నష్టే లోకే ద్విపరార్ధావసానే
మహాభూతేష్వాదిభూతం గతేషు।
వ్యక్తేఽవ్యక్తం కాలవేగేన యాతే
భవానేకః శిష్యతే శేషసంజ్ఞః ॥ **25** ॥

యోఽయం కాలస్తస్య తేఽవ్యక్తబంధో
చేష్టామాహుశ్చేష్టతే యేన విశ్వం।
నిమేషాదిర్వత్సరాంతో మహీయాం -
స్తం త్వేశానం క్షేమధామ ప్రపద్యే ॥ **26** ॥

మర్త్యో మృత్యువ్యాలభీతః పలాయన్
లోకాన్ సర్వాన్నిర్భయం నాధ్యగచ్ఛత్।
త్వత్పాదాబ్జం ప్రాప్య యదృచ్ఛయాద్య
స్వస్థః శేతే మృత్యురస్మాదపైతి ॥ **27** ॥

స త్వం ఘోరాదుగ్రసేనాత్మజాన్న -
స్త్రాహి త్రస్తాన్ భృత్యవిత్రాసహాసి ।
రూపం చేదం పౌరుషం ధ్యానధిష్ణ్యం
మా ప్రత్యక్షం మాంసదృశాం కృషీష్ఠాః ॥ **28** ॥

జన్మ తే మయ్యసౌ పాపో మా విద్యాన్మధుసూదన ।
సముద్విజే భవద్ధేతోః కంసాదహమధీరధీః ॥ **29** ॥

ఉపసంహర విశ్వాత్మన్నదో రూపమలౌకికం ।
శంఖచక్రగదాపద్మశ్రియా జుష్టం చతుర్భుజం ॥ **30** ॥

విశ్వం యదేతత్ స్వతనౌ నిశాంతే
యథావకాశం పురుషః పరో భవాన్ ।
బిభర్తి సోఽయం మమ గర్భగోఽభూ -
దహో నృలోకస్య విడంబనం హి తత్ ॥ **31** ॥

శ్రీభగవానువాచ
త్వమేవ పూర్వసర్గేఽభూః పృశ్నిః స్వాయంభువే సతి ।
తదాయం సుతపా నామ ప్రజాపతిరకల్మషః ॥ **32** ॥

యువాం వై బ్రహ్మణాఽఽదిష్టౌ ప్రజాసర్గే యదా తతః ।
సన్నియమ్యేంద్రియగ్రామం తేపాథే పరమం తపః ॥ **33** ॥

వర్షవాతాతపహిమఘర్మకాలగుణానను ।
సహమానౌ శ్వాసరోధవినిర్ధూతమనోమలౌ ॥ **34** ॥

శీర్ణపర్ణానిలాహారావుపశాంతేన చేతసా ।
మత్తః కామానభీప్సంతౌ మదారాధనమీహతుః ॥ **35** ॥

ఏవం వాం తప్యతోస్తీవ్రం తపః పరమదుష్కరం ।
దివ్యవర్షసహస్రాణి ద్వాదశేయుర్మదాత్మనోః ॥ **36** ॥

తదా వాం పరితుష్టోఽహమమునా వపుషానఘే।
తపసా శ్రద్ధయా నిత్యం భక్త్యా చ హృది భావితః ॥ **37** ॥

ప్రాదురాసం వరదరాడ్ యువయోః కామదిత్సయా।
వ్రియతాం వర ఇత్యుక్తే మాదృశో వాం వృతః సుతః ॥ **38** ॥

అజుష్టగ్రామ్యవిషయావనపత్యౌ చ దంపతీ।
న వవ్రాథేఽపవర్గం మే మోహితౌ మమ మాయయా ॥ **39** ॥

గతే మయి యువాం లబ్ధ్వా వరం మత్సదృశం సుతం।
గ్రామ్యాన్ భోగానభుంజాథాం యువాం ప్రాప్తమనోరథౌ ॥ **40** ॥

అదృష్ట్వాన్యతమం లోకే శీలౌదార్యగుణైః సమం।
అహం సుతో వామభవం పృశ్నిగర్భ ఇతి శ్రుతః ॥ **41** ॥

తయోర్వాం పునరేవాహమదిత్యామాస కశ్యపాత్।
ఉపేంద్ర ఇతి విఖ్యాతో వామనత్వాచ్చ వామనః ॥ **42** ॥

తృతీయేఽస్మిన్ భవేఽహం వై తేనైవ వపుషాథ వాం।
జాతో భూయస్తయోరేవ సత్యం మే వ్యాహృతం సతి ॥ **43** ॥

ఏతద్ వాం దర్శితం రూపం ప్రాగ్జన్మస్మరణాయ మే।
నాన్యథా మద్భవం జ్ఞానం మర్త్యలింగేన జాయతే ॥ **44** ॥

యువాం మాం పుత్రభావేన బ్రహ్మభావేన చాసకృత్।
చింతయంతౌ కృతస్నేహౌ యాస్యేథే మద్గతిం పరాం ॥ **45** ॥

శ్రీశుక ఉవాచ
ఇత్యుక్త్వాఽఽసీద్ధరిస్తూష్ణీం భగవానాత్మమాయయా।
పిత్రోః సంపశ్యతోః సద్యో బభూవ ప్రాకృతః శిశుః ॥ **46** ॥

తతశ్చ శౌరిర్భగవత్ప్రచోదితః
సుతం సమాదాయ స సూతికాగృహాత్ ।
యదా బహిర్గంతుమియేష తర్హ్యజా
యా యోగమాయాజని నందజాయయా ॥ **47** ॥

తయా హృతప్రత్యయసర్వవృత్తిషు
ద్వాఃస్థేషు పౌరేష్వపి శాయితేష్వథ ।
ద్వారస్తు సర్వాః పిహితా దురత్యయా
బృహత్కపాటాయసకీలశృంఖలైః ॥ **48** ॥

తాః కృష్ణవాహే వసుదేవ ఆగతే
స్వయం వ్యవర్యంత యథా తమో రవేః ।
ववర్ష పర్జన్య ఉపాంశుగర్జితః
శేషోఽన్వగాద్ వారి నివారయన్ ఫణైః ॥ **49** ॥

మఘోని వర్షత్యసకృద్ యమానుజా
గంభీరతోయౌఘజవోర్మిఫేనిలా ।
భయానకావర్తశతాకులా నదీ
మార్గం దదౌ సింధురివ శ్రియః పతేః ॥ **50** ॥

నందవ్రజం శౌరిరుపేత్య తత్ర తాన్
గోపాన్ ప్రసుప్తానుపలభ్య నిద్రయా ।
సుతం యశోదాశయనే నిధాయ త -
త్సుతాముపాదాయ పునర్గృహానగాత్ ॥ **51** ॥

దేవక్యాః శయనే న్యస్య
వసుదేవోఽథ దారికాం ।
ప్రతిముచ్య పదోర్లోహ -
మాస్తే పూర్వవదావృతః ॥ **52** ॥

యశోదా నందపత్నీ చ జాతం పరమబుధ్యత।
న తల్లింగం పరిశ్రాంతా నిద్రయాపగతస్మృతిః ॥ **53** ॥

॥ ఇతి శ్రీమద్భాగవతే మహాపురాణే పారమహంస్యాం సంహితాయాం
దశమస్కంధే పూర్వార్ధే కృష్ణజన్మని తృతీయోఽధ్యాయః ॥